

NOTAT

GÅR TIL: Styremedlemmer
FØRETAK: Helse Bergen HF
DATO: 18.10.2018
FRÅ: Administrerende direktør Eivind Hansen
SAKSHANDSAMAR: Pål Farsund
SAKA GJELD: **Oversikt over pågående eksterne tilsyn**
STYRESAK: **102/18 O**
STYREMØTE: **31.10.2018**

Administrerende direktør si orientering P1

OPPSUMMERING

Raud tekst: Nytt sidan førre notat.

Referanse	Tilsynsorgan	Tilsynsobjekt	Tema	Status
2018/700	Statens legemiddelverk	Blodbanken, Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin	Blodbankens tilvirkning av blod og blodkomponenter	Avslutta
2018/1852	Datatilsynet	Helse Bergen HF	Tenesteutsetjing av gensekvensering og annan analyse av biologisk materiale	Ope
2018/481	Riksrevisjonen	Helse Bergen HF	Forvaltningsrevisjon om årsaker til uønsket variasjon i forbruk av spesialisthelsetjenester	Tilsynsvitjing vert planlagt
2018/2690	Fylkesmannen i Hordaland	Voss sjukehus, Helse Bergen HF	Mottak og behandling av pasientar med sepsis ved Voss sjukehus, Akuttmottak	Fylkesmannen ber om evaluering av tiltaka
2017/1369	Bergen kommune	Helse Bergen HF	Oppfølging av iverksatte tiltak mot legionella	Tilbakemelding frå Helse Bergen
2018/2138	Arbeidstilsynet	Akuttmedisinsk avdeling, Kirurgisk serviceklinikk	Førebyggjande og systematisk HMS-arbeid i ambulansetenesta	Tilbakemelding frå Helse Bergen til varsla pålegg
2018/5682	Fylkesmannen i Hordaland og Miljødirektoratet	Helse Bergen HF	Ytre miljø: Avfallshandtering, utslippskontroll og internkontroll	Avslutta
2018/5667	Bergen kommune, Helsevernenheten	Drift/teknisk divisjon, Vinterdalen barnehage	Miljøretta helsevern	Tilbakemelding frå Helse Bergen

2018/6986	Sivilombodsmannen	Divisjon psykisk helsevern: Psykiatrisk akuttmottak, Avdeling for spesialisert psykosebehandling, Avdeling for stemningslidingar	Å forebygge tortur og annen grusom, umenneskelig, eller nedverdiggende behandling eller straff.	Førespurnad om supplerande informasjon
2018/8873	Statens legemiddelverk	Radiologisk avdeling, Senter for nukleærmedisin og PET	Verksemda sitt tilverkarløyve for legemiddel	Framdriftsplan for lukking ligg føre
2018/9831	Bergen kommune, Helsevernenheten	Drift/teknisk divisjon, Vognstølen barnehage	Miljøretta helsevern	Tilsynsrapport ligg føre; Merknadar frå Helse Bergen

Rapport: Pågåande eksterne tilsyn

Rapporten gjeld systemtilsyn gjennomført av eksterne tilsynsorgan, som er retta mot Helse Bergen HF eller einingar i føretaket.

1. Helsetilsynet

Ingen tilsyn går føre seg no.

2. Andre tilsyns- og klageorgan

Referanse	2018/700 Blodbanken sin tilverking av blod og blodkomponentar
Status	Avslutta
Tilsynsorgan	Statens legemiddelverk
Tilsynsobjekt	Blodbanken, Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin
Tilsynsvarsel	15.01.2018
Lovgrunnlag	<ul style="list-style-type: none"> • Lov av 4. desember 1992 om legemidler. • Forskrift av 4. februar 2005 om tapping, testing, oppbevaring og distribusjon av humant blod og blodkomponenter, og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (blodforskriften). • Forskrift av 2. november 2004 om tilvirkning og import av legemidler (tilvirkningsforskriften)
Tema	Blodbanken sin tilverking av blod og blodkomponentar
Tilsynsvitjing	14.-16.02.2018
Observasjonar	1 Blodgjevar over aldersgrensa; 2 Manglande dokumentasjon om leiar ved Blodbanken; 3 Manglande kontroll av blodgjevarar over 65 år; 4 Manglande årleg vurdering av blodgjevarar over 65 år.
Tilsynsrapport	20.03.2018
Avvik 1	"Rutinene for håndtering av blodgivere over 65 år er ikke tilfredsstillende"; avvik frå blodforskrifta knytt til observasjonar 1, 3 og 4. Avviksklassifikasjon: Stor. [Kritiske, Store, Andre] Frist for å lukke: Innan tre månader.
Avvik 2	"Kvalitetsstyringssystemet er enkelte steder mangelfullt"; avvik frå blodforskrifta knytt til observasjonar 2 og 4. Avviksklassifikasjon: Andre. [Kritiske, Store, Andre] Frist for å lukke: Innan seks månader.
Tilbakemelding frå AIT	16.04.2018 "Fremdriftsplan etter tilsyn fra Statens legemiddelverk 14.-16. februar 2018 i AIT, Helse Bergen. Ref: 18/00716 (Synergi nr.: 273623)"
Tiltak 1	Prosedyre: AIT-06215 "Intervju av nye og etablerte blodgivere" må revideres og øvre alder for blodgivning må korrigeres. Ansatte må kvalifiseres i nytt prosedyreinnehold. Frist 31.05.2018. Status: Starta.

Tiltak 2	Gjennomføre ny kvalifisering av tappepersonalet på Voss. Frist: 31.05.2018. Status: Starta.
Tiltak 3	Prosedyreinnholdet og praksis må stemme overens. Prosedyrene skal òg være i samsvar med regelverket. Begge prosedyrene gjennomgås og det kobles ev til en delegasjonsfullmakt som den ansatte som gjennomfører intervju må være kvalifisert i. Frist 31.05.2018. Status: Starta.
Tiltak 4	Personene som var til stede ved tilsynet kjente ikke til at informasjonen står i AITs Kvalitetshåndbok i punkt 3: <i>Ansvarlig faglige personer:</i> <i>Ansvarlig person etter Blodforskriften § 2-2, Einar Klæboe Kristoffersen</i> <i>Ansvarlig person etter Forskrift om håndtering av celler og vev § 8a, Guro Kristin Melve</i> De involverte er informert. Status: Avslutta/implementert.
Brev frå SLV	31.05.2018: "Kommentarer til fremdriftsplan relatert til vårt tilsyn" Handlingsplanen vert teken til etterretning, med kommentarar.
Kommentar til avvik 1	Legemiddelverket ønsker å få tilsendt: <ul style="list-style-type: none"> • Revidert prosedyre AIT-06215 (obs. 1) • Bekreftelse på at ansatte har gjennomgått opplæring i revidert prosedyre AIT-06215 (obs. 1). • Bekreftelse på at ansatte i Voss har gjennomgått opplæring i prosedyre AIT-49861 («Årlig vurdering av blodgivere som er mer enn 60 år») (obs. 3). • Bekreftelse på gjennomgang av prosedyre AIT-49861 i forhold til praksis, eller evt. revidert prosedyre AIT-49861 (obs. 4). • Fullmakt som bekrefter at den som intervjuer delegeres myndighet til å godkjenne blodgiveren i et år til (obs. 4). Det burde legges inn krav om å sjekke at årlig kontroll er dokumentert på legeskjema før giver evt. godkjennes (obs. 4).
Kommentar til avvik 2	<ul style="list-style-type: none"> • Tilbakemelding på tiltak til observasjon 2 tas til etterretning. • Det anbefales at dette legges til i vedkommendes funksjonsbeskrivelse.
Svarfrist:	16.11.2018
Tilbakemelding frå AIT	14.06.2018: "Avsluttet tiltak etter tilsyn fra Statens legemiddelverk"
Innsend dokumentasjon	"Til avvik 1 (Observasjon 1,3 og 4) <ul style="list-style-type: none"> • Observasjon 1. Revidert prosedyre AIT-06215 «Intervju av nye og etablerte blodgivere» Vedlegg 2 • Observasjon 1. Bekreftelse på at ansatte har gjennomgått opplæring i revidert prosedyre AIT-06215 «Intervju av nye og etablerte blodgivere» Vedlegg 3 • Observasjon 3. Bekreftelse på at ansatte på Voss har gjennomgått opplæring i prosedyre AIT-49861 «Årlig vurdering av blodgivere som er mer en 60 år» Vedlegg 4 • Observasjon 4. Bekreftelse på gjennomgang av prosedyre AIT-49861 «Årlig vurdering av blodgivere som er mer en 60 år» Vedlegg 5 • Observasjon 4. Fullmakt som bekrefter at den som intervjuer delegeres myndighet AIT-54450 «Delegasjonsdokument godkjenning av blodgivere over 65 år» Vedlegg 6 Til avvik 2 <ul style="list-style-type: none"> • Observasjon 2. Ansvarlig person i hht Blodforskriften §2-2 (og Celler og vev §6) er tatt med i AIT-28307 «Ansvarlig/stedfortreder»"
Status	Alle tiltaka er implementert.
Avslutning	17.10.2018 Oppfølginga vert sett som tilfredsstillande.

Referanse	2018/1852 Tenesteutsetting av gensekvensering og annan analyse av biologisk materiale
Status	Ope
Tilsynsorgan	Datatilsynet
Tilsynsobjekt	Helse Bergen HF
Krav om utgreiing	02.02.2018
Lovgrunnlag	Personopplysningsloven § 44, jf. § 42, jf. helseregisterloven § 26, jf. pasientjournalloven § 26
Tema	Tenesteutsetting av gensekvensering og annan analyse av biologisk materiale
Problemstillingar	Helse Bergen er bedt om å gjere greie for følgande: "1. Om gjennomføring av gensekvensering og annen analyse av biologisk materiale ved Haukeland universitetssykehus tenesteutsettes, 2. hvis behandlingen tenesteutsettes, redegjør for hvilke leverandører eller databehandlere som benyttes til dette formålet, spesifiser det enkelte land behandlingen gjennomføres i, 3. hvilket rettslig grunnlag som benyttes dersom gjennomføring av gensekvensering og annen analyse av biologisk materiale skjer i utlandet, herunder tredjeland (jf. personopplysningsloven §§ 29 og 30), 4. hvilke avtaler som ligger til grunn for tenesteutsettingen (legg ved avtaler i bevarelsen), 5. om tjenesteleverandører for egne formål behandler analyseresultater, biologisk materiale og/eller personopplysninger etter sekvenseringen er gjennomført og 6. omfanget av tenesteutsettingen, herunder hvor mange personer eller prøver som er omfattet."
Utgreiing send	28.02.2018 "Redegjørelse om tenesteutsetting - Haukeland universitetssjukehus"
Rapport	
Avslutning	

Referanse	2018/481 Årsaker til uønsket variasjon i forbruk av spesialisthelsetjenester
Status	Tilsynsvitjing vert planlagd
Tilsynsorgan	Riksrevisjonen
Tilsynsobjekt	Helse Bergen HF
Tema	Forvaltningsrevisjon: Årsaker til uønsket variasjon i forbruk av spesialisthelsetjenester. Blant annet bruk av ultralyd og kolposkopi ved gynekologiske rutineundersøkelser.
Unntatt offentlighet	Offentleglova § 5 andre ledd (utsett offentlighet), jf. riksrevisjonsloven § 18 andre ledd
Melding om tilsynsvitjing	Brev av 03.10.2018 Intervju med fagdirektøren og leiing og tilsette ved Kvinneklinikken i november 2018.

Referanse	2018/2690 Mottak og behandling av pasientar med sepsis i Akuttmottak
Status	Svar på tilbakemelding
Tilsynsorgan	Fylkesmannen i Hordaland
Tilsynsobjekt	Voss sjukehus, Helse Bergen HF
Tilsynsvarsel	23.02.2018 og 08.03.2018
Lovgrunnlag	Helsetilsynslova §§ 2 og 3 Lov om spesialisthelsetenesta m.m. Forskrift om leiing og kvalitetsforbetring i helse- og omsorgstenesta Andre relevante lover og forskrifter
Tema	Mottak og behandling av pasientar med sepsis i Akuttmottak
Formøte	07.03.2018
Krav om opplysningar	04.04.2018 frå Voss sjukehus: "Svar på spørsmål som førebuing til tilsyn med sepsisbehandling i Akuttmottak" med ymse vedlegg.
Gjennomgang av pasientjournalar	02.05.2018
Tilsyns vitjing	29.-30.05.2018 Tilsyns vitjing og sluttmøte gjennomført som planlagd.
Tilsynsrapport	03.07.2018
Avvik 1	"Fleirtalet av pasientane som hadde sepsis med organsvikt fekk ikkje starta behandling med antibiotika innan tidsfristar fastsett i nasjonale retningsliner og i sjukehusets prosedyrar. Sepsispasientar med organsvikt som må vente meir enn to timar på oppstart med antibiotika får ikkje forsvarleg behandling."
Avvik 2	"Leiinga har ikkje sørga for at det er tilstrekkeleg legekompentanse i akuttmottaket til at undersøking og oppstart av behandling av pasientar med sepsis kan bli gjennomført innan forsvarleg tid."
Avvik 3	"Leiinga er ikkje kjend med omfanget av pasientar med sepsis som får for sein behandling med antibiotika i akuttmottak."
Frist	14.09.2018 Tilbakemelding frå Voss Sjukehus, Helse Bergen HF der det blir gjort greie for kva slags tiltak som blir sett i verk for å rette avvika. Vi ber og om at det går fram når tiltaka skal være gjennomførte, samt når og korleis sjukehuset vil evaluere om tiltaka fungerer som planlagt.
Tilbakemelding	03.09.2018
Tiltak knytt til avvik 1	Standardisert pasientforløp for sepsispasientar, utarbeida ved Akuttmottak HUS, skal tilpassast tilhøva ved Voss sjukehus. Frist: 15.10.2018. Utarbeida styrande dokument knytt til standardisert sepsisforløp. Frist: 15.10.2018. Implementere standardisert pasientforløp for sepsispasientar ved Voss sjukehus. Frist: 30.11.2018.
Tiltak knytt til avvik 2	Etablere retningsliner for når LIS-2 og overlege skal tilkallast. Frist: 15.10.2018.

Opplæring av standardisert sepsisforløp til alle aktuelle legar.
Frist: 30.11.2018.

Tiltak knytt til avvik 3 Etablere rutinar for korrekt dokumentasjon av tidspunkt for innlegging, triagering, legetilsyn og når antibiotika blir starta opp.
Frist: 01.09.2018.

Etablere rutinar for innhenting av aktuelle data.
Frist: 01.09.2018.

Etablere rutinar for analysering av data og rapportering til leiinga.
Frist: 30.09.2018.

Tiltak fram i tid Arealet for Akuttmottaket skal byggjast om i 2019 for å få meir funksjonell drift.

Gjennomgang av pasientflyt i Akuttmottaket med sikte på å optimalisera pasientflyten for alle pasientgrupper. Dette arbeidet vil få positiv innverknad på behandling av sepsispatientar.

Sjukehuset skal gjennomgå organisering av legebemanninga med sikte på optimal ressursutnytting og pasientsikkerheit.

Svar på tilbakemelding 18.09.2018
Fylkesmannen ber om tilbakemelding etter ei evaluering av om dei gjennomførte tiltaka har hatt ønska effekt.

Frist 01.03.2018

Avslutning

Referanse	2017/1369 Korleis iverksatte tiltak mot legionella fungerer i praksis
Status	Tilbakemelding frå Helse Bergen
Tilsynsorgan	Bergen kommune, Helsevernenheten
Tilsynsobjekt	Helse Bergen HF
Tilsynsvarsel	19.03.2018
Lovgrunnlag	Folkehelseloven § 9; Forskrift om miljørettet helsevern § 4 jf. kapittel 3a
Tema	Undersøking av korleis iverksatte tiltak mot legionella fungerer i praksis.
Tilsynsvitjing	14.05.2018
Tilbakemelding	08.06.2018 Tilbakemelding etter oppfølgingstilsyn med legionellarisiko i vannforsyningsssystemene ved Helse Bergen
Oppsummering	"Miljørettet helsevern anser at sannsynligheten for vekst og spredning av legionellabakterier fra Helse Bergens vannforsyningsssystemer fortsatt er for høy. [...] Helse Bergen må derfor gjøre ytterligere tiltak for å redusere risiko for spredning av legionellasmitte fra sine vannforsyningsanlegg."
Funn	Funn ved tilsynet som kan utgjøre risiko for vekst og spredning av legionellabakterier i vannforsyningssystemet: <ul style="list-style-type: none"> • Mangelfull gjennomgang av alle bygg • Mangelfull kartlegging av tekniske anlegg • For lave temperaturer på varmtvann • Manglende rutiner vedrørende blindsoner • Mangelfulle rutiner for prøvetaking • Mangelfulle rutiner ved rengjøring og desinfisering av dusjhoder og -slanger • Mangelfull risikovurdering
Frist for svar på henvendelsen	01.10.2018
Tilbakemelding	01.10.2018 Alle funna er drøfta og ulike tiltak er innført.

Tiltak

1. Mangelfull gjennomgang av alle bygg
Etablerte retningslinjer og prosedyrer ved Haukeland Universitetssykehus (HUS) er gjort gjeldende for alle bygg i Helse Bergen HF. Tekniske anlegg som kan være kilde for legionellasmitte er kartlagt eller påbegynt kartlagt og nødvendige forebyggende tiltak er innført eller planlegges innført innen kort tid.
2. Mangelfull kartlegging av tekniske anlegg
VVS seksjonen skal påbegynne kartlegging av all infrastruktur på vannforsyningen til byggene ved HUS og fjerne blindledninger. Etter 2022-23 vil vannforsyningen i sengekorset bli gjennomgått.
3. For lave temperaturer på varmtvann
Vanntemperaturen vurderes mot faren for skolding, og Helse Bergen vil derfor beholde temperaturen på sirkulerende varmtvann på 55 grader inntil alle tappepunkter har skoldesperre.
4. Manglende rutiner vedrørende blindsoner
Diverse rutiner og prosedyrer er oppdatert og iverksatt.
5. Mangelfulle rutiner for prøvetaking
Helse Bergen øker antall vannprøver til 26 per kvartal fordelt på Sentralblokk, Parkbygget, Gamle hovedbygg og Kvinneklubben.
6. Mangelfulle rutiner ved rengjøring og desinfeksjon av dusjhoder og -slinger
Diverse rutiner er oppdatert, blant annet for tapping av stillestående vann og rengjøring av dusjhoder og -slinger.
7. Mangelfull risikovurdering
Det fastholdes at Helse Bergen har benytte vanlige prinsipper for risikovurdering. Vurderingene er imidlertid blitt klargjort og enkelte vurderinger er revurdert. Det vil bli arbeidet videre med metoder for kontinuerlig behandling av varmtvannssystemet, som det er utfordrende å finne egnet teknisk løsning for.

Avslutning

Referanse	2018/2138 Førebyggjande og systematisk HMS-arbeid i ambulansetenesta
Status	Tilbakemelding frå Helse Bergen til varsla pålegg
Tilsynsorgan	Arbeidstilsynet
Tilsynsobjekt	Akuttmedisinsk avdeling, Kirurgisk serviceklinikk
Tilsynsvarsel	06.04.2018
Lovgrunnlag	Arbeidsmiljøloven
Tema	Førebyggjande og systematisk HMS-arbeid i ambulansetenesta
Tilsynsvitjing	Bergen Sentrum: torsdag 31. mai Fanaveien: torsdag 7. juni Eidfjord: torsdag 21. juni Osterøy: torsdag 23. august Åsane: torsdag 30. august Os: torsdag 4. oktober
	Oppfølging av tilsyna: Rettleingsmøte med sentrale personar i helseføretaket ei tid etter at tilsyna er gjennomført. Dersom avlorlege manglar ved arbeidslokala vert avdekkja kan heleføretaket verte kontakta tidlegare.
Tilsend dokumentasjon	25.05.2018: Brev frå Kirurgisk serviceklinikk og Akuttmedisinsk avdeling <ol style="list-style-type: none"> Oversikt over ambulansetjenestens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt i HMS-arbeidet Beskrivelse av hvordan HMS-arbeidet er organisert og utøves ved ambulansestasjonen, for eksempel i et HMS-årshjul Kopi av siste gjennomførte kartlegging og risikovurdering med tilhørende tiltaksplan knyttet til ergonomiske, biologiske og psykiske belastninger Kopi av rutiner for opplæring knyttet til tema i punkt 3 Kopi av rutine for hvordan vold, trusler og andre uheldige belastninger som følge av kontakt med andre forebygges, meldes, håndteres og følges opp Kopi av plan for bedriftshelsetjenestens bistand ved ambulansestasjonen
Tilsynsrapportar	31.08.2018: Eidfjord ambulansestasjon 07.09.2018: Bergen sentrum ambulansestasjon 10.09.2018: Fana ambulansestasjon
	Alle varsla pålegg er førebels gjeve til alle stasjonane, unnateke 1-2 og 1-3. Grunnlaga for dei varsla pålegga er spesifikke for kvar stasjon. Arbeidstilsynet skriv innleiingsvis slik: "Denne tilsynsrapporten er rettet til helseføretaket ved administrerende direktør som er ansvarlig for gjennomføring av påleggene. Flere av de påpekte manglene i rapporten er gjennomgående for flere ambulansestasjoner, og krever tiltak på systemnivå. Helseføretaket må selv vurdere hvilket organisasjonsnivå som er hensiktsmessig for gjennomføring av de enkelte påleggene, men det må sikres at ansatte ved ambulansestasjonene medvirker. Kartlegging og risikovurdering må utføres lokalt på ambulansestasjonen, slik at spesielle forhold ivaretas og man etablerer felles forståelse for risiko og nødvendige forebyggende tiltak. Arbeidstilsynet forventer at helseføretaket koordinerer gjennomføringen av påleggene, samt sørger for nødvendige ressurser i form av kompetanse, tid og hensiktsmessige verktøy."
Varsel om pålegg	Frist for tilbakemelding om dei varsla pålegga: høvesvis 21.09.2018 og 28.09.2018. Frist for å oppfylle pålegga som vert ståande: 15.12.2018

Varsel om pålegg 1-1	"Verneombud - inndeling i verneområder Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidsmiljøutvalget deler inn arbeidsplassen i verneområder."
Varsel om pålegg 1-2	"Verneombud - valg Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne velger verneombud. Ved virksomheter med mindre enn 10 arbeidstakere kan partene skriftlig avtale en annen ordning." Pålegget er berre gjeve til Fana ambulansestasjon.
Varsel om pålegg 1-3	"Verneombud - opplæring Arbeidsgiver skal sørge for at verneombudet får den opplæring som er nødvendig for å ivareta vervet på en forsvarlig måte." Pålegget er berre gjeve til Fana ambulansestasjon.
Varsel om pålegg 2-1	"Bedriftshelsetjeneste - plan for bistand Arbeidsgiver skal i samarbeid med bedriftshelsetjenesten utarbeide en plan for bedriftshelsetjenestens bistand i virksomheten."
Varsel om pålegg 3-1	"Vold og trussel om vold - opplæring Arbeidsgiver skal gi arbeidstakerne nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner, samt i bruk av eventuelt sikkerhetsutstyr, slik at arbeidstakerne så langt det er mulig, er beskyttet mot vold og trussel om vold. Opplæringen og øvelsen skal gjentas og tilpasses vesentlige endringer i risikovurderingen og ellers når det er nødvendig."
Varsel om pålegg 3-2	"Vold, trusler om vold og uheldige psykiske belastninger - kartlegging, risikovurdering, tiltak og plan Arbeidsgiver må forbedre virksomhetens kartlegging og risikovurdering ved arbeidssituasjoner som kan medføre at arbeidstaker blir utsatt for vold, trussel om vold og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre. På denne bakgrunn skal arbeidsgiver utarbeide planer og iverksette tiltak for å redusere risikoen. Arbeidsgiver skal gjøre dette i samarbeid med verneombud/ansattes representant."
Varsel om pålegg 4-1	"Biologiske faktorer - kartlegging og risikovurdering Arbeidsgiver skal kartlegge eksponering av biologiske faktorer og vurdere risiko for arbeidstakernes helse og sikkerhet. Risikovurderingen skal særlig omhandle de forhold som fremgår av forskrift om utførelse av arbeid § 6-1. Dette skal gjøres i samarbeid med verneombud/ansattes representant."
Varsel om pålegg 4-2	"Biologisk helsefare - tiltak og plan Arbeidsgiver skal iverksette tiltak og/eller utarbeide plan for å fjerne eller redusere forekomsten av belastende og/eller helseskadelige biologiske faktorer. Dette skal gjøres i samarbeid med verneombud/ansattes representant."
Tilbakemelding	28.09.2018 Brev frå Helse Bergen med kommentarar til dei varsla pålegga.

Avslutning

Referanse	2018/5682 Ytre miljø: Avfallshandtering, utslippskontroll, internkontroll
Status	Tilsynsrapport
Tilsynsorgan	Fylkesmannen i Hordaland og Miljødirektoratet
Tilsynsobjekt	Helse Bergen HF
Tilsynsvarsel	24.04.2018
Lovgrunnlag	Forureiningslova § 48 og internkontrollforskrifta
Tema	Ytre miljø <ul style="list-style-type: none"> • Avfallshandtering; avfallstypar og kvar avfallet oppstår, lagring og levering • Utslippskontroll • Internkontroll; avviksbehandling og miljørisikovurdering
Tilsynsvitjing	14.05.2018
Tilsynsrapport	01.06.2018 Fylkesmannen i Hordaland
Avvik 1	Internkontrollen er mangelfull på ytre miljø <i>Observasjonar:</i> Manglande dokumentasjon av miljørisikovurdering ved avdelingane. Manglande vurdering av behovet for å kartleggje farar og problem med omsyn til ytre miljø på alle avdelingane i Helse Bergen HF. Den overordna risikovurderinga omtalte ikkje marin forsøpling og mikroplast. Det er ikkje tatt prøver av avløpsvatnet sidan 2006. Dei overordna skriftlege rutinane for handtering av avfall er frå 2008, og for handtering av farleg avfall frå 2011.
Merknad 1	Viktige meldingar frå avfallsmottaket gjennom www.avfallsdeklarerer.no blir ikkje ført som avvik. <i>Kommentar:</i> Avfallsmottaket sender melding gjennom www.avfallsdeklarerer.no dersom avfallsmottaket har kommentarar, endrar på deklarasjonane eller avviser avfall. Slike meldingar skal bli ført som avvik.
Merknad 2	Verksemda sjekkar ikkje løyvet etter forureiningslova ved val av avfallsmottak <i>Kommentar:</i> Ved anbod ved val av avfallsmottak vert ikkje løyvet til avfallsmottaket sjekka. Oversikt over løyver finst på www.norskeutslipp.no .
Andre tilhøve	Tilsynet minner om at verksemdar som ikkje er underreining av Helse Bergen HF ikkje kan levere avfall til miljøhallen sjølv om verksemdene er lokalisert nærme miljøhallen, med mindre det er gitt løyve til dette.
Frist	01.10.2018: Skriftleg utgreiing som viser korleis avviket er retta kva tiltak som er gjennomførte eller planlagde.
Tilbakemelding	01.10.2018

Tiltak	<p>Avvik 1: Tydelegare krav om risikovurdering i den årlege HMS-rapporten. Nye risikofaktorar er utarbeidd ved Avdeling for patologi Miljøhallen har utarbeidd risikovurdering knytt til avfallshandtering</p> <p>Merknad 1: Feil ved levering av avfall vert no ført i avviksystemet</p> <p>Merknad 2: Løyva til avfallsmottaka er kontrollert og funne i orden, og dette vil òg verte gjort i framtida</p> <p>Anna: Prosedyrane om avfall er revidert Det vert peika på at Helse Bergen ikkje driv slutthandsaming eller gjenvinning av avfall frå andre verksemder.</p>
Avslutning	<p>17.10.2018 Tilsynet vert avslutta.</p>

Referanse	2018/5667 Etterleving av forskriftskrav i barnehagen
Status	Tilbakemelding frå Helse Bergen
Tilsynsorgan	Bergen kommune, Helsevernenheten
Tilsynsobjekt	Vinterdalen barnehage, Drift/teknisk divisjon
Tilsynsvarsel	27.04.2018
Lovgrunnlag	Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv § 25, jf. folkehelseloven § 8
Tema	Tilsynet "skal undersøke om barnehagen fortsatt etterlever kravene i forskriften. Tilsynet vil omfatte alle paragrafene i forskriften."
Tilsynsvitjing	14.06.2018
Tilsynsrapport	21.06.2018
Avvik 1	Mangler ved sikkerhet/ulykkesforebyggende tiltak
Avvik 2	Fingarderover med gulmatte og oppbevaring av yttertøy og utesko
Avvik 3	Mangler varslingsrutiner til Miljørettet helsevern
Avvik 4	Mangler ved rutiner for smittevern
Avvik 5	Trafikkstøy på deler av uteområdet
Frist for lukking	15.10.2018
Merknad 1	Det mangler lang hendel / berøringsfri sensor på vask på kjøkken
Merknad 2	Bruk av sprayflasker
Merknad 3	Oversikt over lovverk og forskrifter i internkontrollsystemet
Merknad 4	Risikokartlegging av barnehagen
Merknad 5	Rutine for temperaturkontroll i kjøleskap
Frist for lukking	01.08.2018
Tilbakemelding	11.07.2018 E-post frå Helse Bergen Rapport/utskrift fra SD-anlegget (ventilasjonsanlegg) og vedlikeholdsplan for Vinterdalen barnehage
Pålegg	02.08.2018 Brev frå Bergen kommune Pålegg om retting av avvik 1-5
Frist	15.10.2018
Tilbakemelding	12.10.2018
Tiltak 1	Kasserollevern er montert; hyller er festa; rutine om leikeplasskontroll er laga og satt i verk.
Tiltak 2	Buken av garderobane er endra.
Tiltak 3	Ny rutine for varsling til Miljøretta helsevern.
Tiltak 4	Nye rutinar for smittevert er laga.

Tiltak 5

Dei yngste barna vil veksle mellom leik i naturområdet, øvre leikeplass og nedre leikeplass.
Støyen frå Helleveien vert målt innan 15.12.2018. Eventuelle støyreduserande tiltak kan gjennomførast innan 15.09.2019.

Avslutning

Referanse	2018/6986 Forebygging av umenneskeleg og nedverdiggande behandling
Status	Førespurnad om supplerande informasjon
Tilsynsorgan	Sivilombodsmannen
Tilsynsobjekt	Divisjon psykisk helsevern: Psykiatrisk akuttmottak, Avdeling for spesialisert psykosebehandling og Avdeling for stemningslidningar
Tilsynsvarsel	28.05.2018
Lovgrunnlag	Sivilombudsmannsloven § 3a, jf. tilleggsprotokollen til FN sin torturkonvensjon
Tema	"Formålet er å forebygge tortur og annen grusom, umenneskelig, eller nedverdiggende behandling eller straff."
Tilsynsvitjing	Umeld i perioden august-desember 2018. Varigheit: Omlag tre dagar.
Krav om opplysningar	<p>Følgjande informasjon som gjeld døgneiningane i Psykiatrisk akuttmottak, Avdeling for spesialisert psykosebehandling og Avdeling for stemningslidningar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klinikken årsrapport for 2017 2. Organisasjonskart og en kort redegjørelse for klinikken og avdelingenes organisering, inkludert navn på ledere av døgnerhetene 3. Kart/plantegninger med angivelse av døgnerheter 4. Beskrivelse av inntakskriterier på de ulike døgnerhetene 5. Antall ordinære sengeplasser og antall skjermingsplasser på de ulike døgnerhetene 6. Antall innleggelser etter innleggelsesparagraf per enhet i 2015, 2016 og 2017. Tall på gjennomsnittlig innleggelsestid og beleggsprosent pr døgnerhet 7. Kopi av rutine- og aktivitetsoversikt for de ulike døgnerhetene 8. Kopi av husregler for de ulike døgnerhetene 9. Antall selvmord og alvorlige selvmordsforsøk i 2016, 2017 og 2018 10. Rutiner og tiltak for forebygging av selvmord og selvbeskadigelse, inkludert evt. retningslinjer for behandling av pasienter med kronisk suicidalitet 11. Antall tilfeller av vold og trusler om vold for 2016, 2017, og hittil i 2018; mellom medpasienter, og mellom pasienter og ansatte 12. De siste tre sakene før mottak av dette brevet om hendelser vedrørende pasientskader som skyldes vold eller er oppstått ved bruk av tvangsmidler. Det bes om kopi av avviksrapport. 13. De siste tre sakene før mottak av dette brevet om hendelser vedrørende skader på ansatte som skyldes vold. Det bes om kopi av avviksrapport. 14. Antall vedtak per døgnerhet for 2016, 2017 og så langt i 2018 om bruk av skjerming § 4-3, behandling uten eget samtykke § 4-4, innskrenkning i forbindelse med omverdenen § 4-5 andre ledd, kroppsvisitasjon § 4-6; bruk av tvangsmidler § 4-8 (differensierte tall per døgnerhet på ulike typer tvangsvedtak etter § 4-8 bokstav a til d) 15. Antall ECT-behandlinger i 2016, 2017 og hittil i 2018 (antall pasienter og antall behandlinger) 16. Informasjon om alle eventuelle saker der ECT er gitt på nødrett i 2016, 2017 og 2018; alle journalnotater fra alle yrkesgrupper (inkl. behandler- og sykepleie/miljøkontaktnotat) fra én uke i forkant av oppstart med ECT og hele ECT-behandlingsforløpet 17. Instruks/retningslinjer for håndtering av voldshendelser 18. instruks/retningslinjer om pasienters adgang til somatisk behandling 19. Instruks/retningslinjer for bruk av tvangsmidler

20. instruks/retningslinjer for behandling uten eget samtykke (tvangsmedisinering og tvangsernæring)
21. Instruks/retningslinjer for bruk av skjerming
22. Instruks/retningslinjer om gjennomføring av visitasjon
23. Instruks/retningslinjer om ECT-behandling, inkludert ECT gitt på nødrett
24. Kopi av alle tvangsprotokoller for 2018 på alle døgnerheter
25. De siste tre vedtakene før mottak av dette brevet om bruk av mekaniske tvangsmidler (phvl. § 4-8 bokstav a) på hver døgnerhet. Det bes om kopi av gjeldende tvangsprotokoll, vedtaksnotat med faglig begrunnelse, alle journalnotater fra alle yrkesgrupper under pasientens opphold i beltesengen og opptil ett døgn etter hendelsen, og utfall av evt. klagesak
26. De tre siste vedtakene før mottak av dette brevet om behandling uten eget samtykke (phvl. § 4-4) på hver døgnerhet. Det bes om kopi av gjeldende tvangsprotokoll, vedtaksnotat med faglig begrunnelse, og utfall av evt. klagesak
27. De siste tre sakene før mottak av dette brevet om bruk av skjerming (phvl. § 4-3) på hver døgnerhet. Det bes om kopi av gjeldende protokoll, vedtaksnotat med faglig begrunnelse, alle journalnotater fra alle yrkesgrupper under oppholdet og opptil ett døgn etter hendelsen, og utfall av evt. klagesak
28. Informasjon om hvordan pasientene og deres pårørende får skriftlig underretning om vedtak etter psykisk helsevernloven kapittel 4, inkludert begrunnelsen. Det bes om å få tilsendt ett eksempel på hvilke dokumenter (vedtaksskjema, journalnotat o.l.) som tilbys til pasienten i forbindelse med et gjennomføringsvedtak etter kapittel 4.
29. Redegjørelse for ledelsens eventuelle tiltak for å kvalitetssikre og redusere bruk av tvang
30. Kopi av kontrollkommisjonens tilsynsrapporter for 2018, og årsrapport for 2017.
31. Kontaktinformasjon til fagforeningers tillitsvalgte, brukerrepresentant og evt. erfaringskonsulent for psykisk helsevern
32. Det siste referatet fra møte med erfaringspanel - psykisk helse og rus

Tilbakemelding 25.06.2018: Etterspurde dokument er sendt.

Førespurnad om supplerande informasjon 03.09.2018 Brev frå Sivilombodsmannen
Brevet har avgrensa lesetilgang.

Tilsynsrapport

Tilbakemelding

Tiltak

Avslutning

Referanse	2018/8873 Verksemda sitt tilverkarløyve for legemiddel
Status	Framdriftsplan ligg føre
Tilsynsorgan	Statens legemiddelverk
Tilsynsobjekt	Radiologisk avdeling, Senter for nukleærmedisin og PET
Tilsynsvarsel	14.03.2018
Lovgrunnlag	<ul style="list-style-type: none"> • Lov om legemidler m.v. (04.12.2992) • Forskrift om tilvirkning og import av legemidler (02.11.2004) • Forskrift om legemidlers kvalitet, standarder m. m. (20.07.1995) • Retningslinjer for god tilvirkningspraksis for legemidler, Europakommisjonen (GMP), med tilhørende relevante vedlegg • Norske legemiddelstandarder (NLS) • Den europeiske farmakopé (Ph. Eur.)
Tema	Verksemda sitt tilverkarløyve for legemiddel
Tilsynsvitjing	11.-13.04.2018
Krav om opplysningar	<ul style="list-style-type: none"> • Site Master File • Organisasjonskart • Oversikt over eksisterende/planlagt produktportefølje • Oversikt over alle kvalifiserings- og valideringsdokumenter som er utarbeidet • Oversikt over alle vesentlige endringer siden forrige tilsyn • Oversikt over alle vesentlige planlagte endringer • Spesifikasjoner for ferdige produkter <p>Frist: 05.04.2018</p>
Tilsynsrapport	04.07.2018 Avviksklassifisering: Kritisk [K], stort [S], andre [A]
	Kvalitetssystem
Avvik 1	Virksomhetens implementering, oppdatering og etterlevelse av egne prosedyrer er ikke tilfredsstillende [S]
Avvik 2	Virksomhetens rutiner for produktevalueringer er ikke tilfredsstillende [A]
Avvik 3	Virksomhetens avviksbehandling er mangelfull [S]
Avvik 4	Virksomhetens rutiner for endringskontroll av spesielt nye aktiviteter og utstyr, er mangelfull [S]
Avvik 5	Virksomheten gjennomfører ikke ledelsens gjennomgang [A]
	Personell
Avvik 6	Enkelte av stillingsinstruksene er mangelfulle [A]
Avvik 7	Virksomhetens re-trening i GMP er mangelfull [A]
	Lokaler og utstyr
Avvik 8	Statusmerking av utstyr under kvalifisering er mangelfull [A]
Avvik 9	Vedlikeholdet av sikkerhetsbenk som brukes under produksjon, er ikke tilfredsstillende [A]
	Dokumentasjon
Avvik 10	Virksomhetens rutiner for etablering av spesifikasjoner for råvarer er mangelfull [A]
Avvik 11	Rutinen virksomheten har for tildeling av batchnumre er ikke tilfredsstillende [A]

Avvik 12 Virksomhetens rutiner for generell datasikkerhet, herunder administrering av brukernivåer/-tilganger og bruk av GMP-relevante programvarer er mangelfull [S]

Avvik 13 Virksomheten mangler rutiner for sikkerhetslagring av elektronisk rådata herunder krav til lagringstid og rutinemessig gjennomgang av revisjonsspor på flere GMP-relevante datasystemer [S]

Kontroll

Avvik 14 Virksomheten har ikke godkjent prosedyre for å håndtere analyseresultater som er utenfor spesifisering eller utenfor trend [A]

Avvik 15 Virksomhetens rutiner for monitorering av bioburden er mangelfulle [S]

Avvik 16 Virksomhetens rutiner ved endelig QP-sertifisering av produktene er ikke tilfredsstillende da det går for lang tid fra når produktene ble midlertidig sertifisert [S]

Kontraksproduksjon og -analyse

Avvik 17 Rutinene for leverandørkvalifisering er ikke tilfredsstillende [A]

Selvinspeksjon

Avvik 18 Gjennomføring og oppfølging av selvinspeksjoner er ikke tilfredsstillende [A]

Frister

- Innan tre månadar: Store avvik
- Innan seks månadar: Andre avvik
- Innan 13.08.2018: Fremdriftsplan som syner kva for tiltak som vert planlagd med tilhøyrande tidsfristar

---

Tilbakemelding 16.07.2018: Brev frå Helse Bergen: "Oppfølging tilsyn [...]"

Tiltak Det er utarbeidd ein detaljert framdriftsplan for lukking av alle avvik innan fristane, høvesvis 05.10.2018 og 05.01.2019.

Avslutning

Referanse	2018/9831 Etterleving av forskriftskrav i barnehagen
Status	Tilsynsrapport ligg føre; Merknadar frå Helse Bergen
Tilsynsorgan	Bergen kommune, Helsevernenheten
Tilsynsobjekt	Vognstølen barnehage, Drift/teknisk divisjon
Tilsynsvarsel	13.08.2018
Lovgrunnlag	Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv § 25, jf. folkehelseloven § 8
Tema	Tilsynet "skal undersøke om barnehagen fortsatt etterlever kravene i forskriften. Tilsynet vil omfatte alle paragrafene i forskriften."
Tilsynsvitjing	29.08.2018
Tilsynsrapport	19.09.2018
Avvik	<ol style="list-style-type: none"> 1: Mangler i internkontrollsystem og manglende kartlegging av risiko Stikkord: Opplæring, risikokartlegging, kontroll av førstehjelpsutstyr, håndtering av asbest og radon. 2: Mangel på kompenserende tiltak for et lite uteareal På grunn av støy blir en del av utearealet ikke i bruk til lek, og normen for uteareal er ikke oppfylt. 3: Garderobene er ikke i henhold til forskriftens krav Diverse forhold ved bruk av garderobene er ikke i samsvar med kravene til inneklime. 4: Stellerutiner er ikke i henhold til forskriftens krav Stellerutinene sikrer ikke tilstrekkelig smittevern. 5: Stellerom er ikke i henhold til forskriftens krav Oppbevaring av leker og andre gjenstander som ikke skal være på urene rom. 6: Støvsamlende overflater 7: Sikkerhet inne i barnehagen Klemsikring og løse hyller. 8: Sikkerhet på utearealet Manglende risikovurdering av gjerde. 9: Det oppbevares dokoster på toalett
Merknadar	<ol style="list-style-type: none"> 1: Grus på uteområdet 2: Sikkerhet ved pågående arbeid på fasade 3: Løse mopper i barnehagen
Frist	03.10.2018
Merknadar til førehandsvarselet	09.10.2018 Alle avvika og merknadane er kommentert, og dei tiltaka som kan gjennomførast raskt er gjennomført.
Tilbakemelding	
Tiltak	
Avslutning	

